

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Birleştirilmiş Sınıflı Öğretime İlişkin

Zihin İmgeleri (Metaforları)

The Mind Image (Metaphors) Of Classroom Teacher Candidate Related to Multigrade

Primary Schools

Cevat EKER¹

Ali SICAK²

Başvuru Tarihi: 22.06.2015

Yayına Kabul Tarihi: 30.03.2016

Özet: Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş sınıf ve birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmen kavramına ilişkin zihin imgelerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 105 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma kapsamında tasarlanmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının belirlenen kavramlara ilişkin algılarını belirlemek amacıyla “birleştirilmiş sınıf... gibidir. Çünkü...” ve “birleştirilmiş sınıflı ilköğretim... gibidir. Çünkü...” sorularını cevaplandırmaları istenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yapılmıştır. Öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıf kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar “heterojen yapı olarak birleştirilmiş sınıf”, “rahatsız edici ve sıkıntı verici yapı olarak birleştirilmiş sınıf”, “saf, temiz, değerli yapı olarak birleştirilmiş sınıf”, “yardımlaşma ve dayanışma ortamı olarak birleştirilmiş sınıf” olmak üzere 4 kategoride toplandığı, birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmen kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların ise, “yetiştiren, yönlendiren ve şekillendiren öğretmen”, “çok yönlü öğretmen”, “kısıtlı imkânlarla ve zorlukla mücadele eden öğretmen” ve “enerji ve bilgi kaynağı olan öğretmen” olmak üzere dört kategoride toplandığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: *Metafor, birleştirilmiş sınıf, sınıf öğretmeni*

Abstract: The purpose of this study was to determine the mind image of classroom teacher candidate about the concept of multigrade primary and the concept of the person who taught in the multigrade classroom. The working group of the research consisted teacher candidate who studied in the fourth class in an educational faculty in the West Black Sea, 105 candidate teachers who participated in the experience of the application in elementary schools with multigrade classroom. The research was designed within the scope of qualitative research. The content analysis was carried out to analyze the data. The metaphor produced at the end of the study the metaphor seemed to be generally positive. It was concluded that the mind image of classroom teacher candidate about the concept of multigrade primary consisted four categories named "multigraded classroom as the heterogeneous structure"; "multigraded classroom as a disturbing and distressing structure"; "multigraded classroom as a pure, clean, valuable structure"; "the multigraded classroom as the structure based on cooperation and solidarity" and the images about the concept of the person who taught in the multigrade classroom consisted three categories named "educating, guiding and shaping the teacher", "versatile teacher"; "struggling teachers with limited possibilities and challenges.

Keywords: *Metaphors, multigraded classroom, primary school teacher*

Giriş

Metaforlar, olayların oluşumu ve işleyişi hakkındaki düşüncelerimizi yapılandıran ve yönlendiren kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biridir (Saban, 2004). Clarken (1997)'e göre metafor fikirleri açıklamada, bilgiyi organize etmede ve anlayışı aydınlatmada kullanılan etkili retorik bir araçtır. Metafor bu bağlamda bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik oluşturdukları güçlü bir zihinsel haritalama mekanizmasıdır (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Metaforun, bir kavramı açıklamada benzetim olarak kullanımına ilişkin tanımlar da yer almaktadır. Cortazzi ve Jin (1999) metaforu, etimolojik olarak bir tarafı diğer bir tarafa taşıdığı için bir köprü olarak tanımlamaktadır. Tsoukas (1991)'e göre metafor, bilinen bir

¹ Yrd. Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, cevateker@gmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, alisicak@gmail.com

alandan yeni bir alana ya da fazlaca bilinmeyen bir alana bilgi transferi yapmaktadır. Lakoff ve Johnson (2005) ise metaforu, aslında bir şeyi başka bir şeyin bakış açısı ile anlamak olarak açıklamışlardır.

Metaforlar bazen benzerlikler üzerine kurulmayabilir. Metafor sadece özel yeteneği olan insanlar tarafından değil, günlük hayatta sıradan insanlar tarafından da rahatlıkla kullanılabilir. Metaforlar insanın doğayı ve çevresini anlamasının, anlamsız gibi görünen nesnel gerçeklikten belirli yorumlar yoluyla anlamlar çıkarmasının, yaşantı ve deneyime anlam kazandırmanın araçları olarak “bilmeye” de imkan sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Morgan (1980)’ a göre metaforların düşünme tarzı, dilin kullanımı ve bilimin üzerindeki etkisinin yanı sıra, bireyin kendisini ifade edebilme yeteneği üzerinde de biçimlendirici bir etkisi vardır. Metaforlarda memnun edici dilsel süslemeler çok fazla olmasa da, insanların düşünme ve muhakeme etme becerilerini ortaya çıkarmaktadır. Clarken (1997)’e göre metaforun 4 temel fonksiyonu vardır; somutluk verir, bilinmeyi açıklar, öznel bir ifadedir ve düşünmeye yardımcı olur. Morgan (1998)’ a göre metaforlar iki amaçla kullanılır; bir durumu betimleme ve bir süreci hızlandırma veya iyileştirme. Metafor “betimleme” amacıyla kullanıldığında bir durum, olay ve olgu var olduğu haliyle betimlenir, resmedilir. Metafor bize gerçeğin bir resmini verdiği gibi topluluk bireyleri açısından “gerçeğin yaratılması veya oluşturulmasının” da araçlarıdır. Dolayısıyla, metafor toplum, birey veya belirli bir topluluğun “bilinç altını” yansıtır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Birey, metaforları yorumlarken ve kullanırken dağarcığında var olan bilgi, beceri, alışkanlık ve tutumlarla hareket eder.

Bu nedenle metaforlar, metaforu oluşturan bireyin geçmiş yaşantılarından, ön öğrenmelerinden ve sosyal çevresinden soyutlanamaz. Bu açılarından, eğitim ortamlarında kullanılan metaforların önemli işlevleri vardır. Booth (2003) metaforların işlevlerini şöyle belirtmektedir;

- Metaforların, söylediği ya da belirtmek istediği anlam bir dereceye kadar bağlamı değiştirebilir.
- Metaforların anlam değeri, her zaman için gerçek anlam değerinden daha yoğundur. Metaforların anlam değerleri görecelidir.
- Metaforların anlam değerleri toplumsaldır.
- Bireylerin kullandıkları metaforlar, bireyin kişiliğine ilişkin ipuçları taşırlar.
- Metaforlar, bireyde düşünme derinliği yaratırlar.
- Metaforlar, farklı bilim dallarında veri toplama aracı olarak kullanılabilir bir özelliğe sahiptirler.

Metaforlar sadece söz sanatı olarak düşünülemez, kişilerin deneyimlerini, inançlarını anlatmakta kullandıkları bilişsel bir araçtır. Bu yöntem, insanlar deneyim ve düşüncelerini metafor yoluyla anlattığında altındaki doğrudan ve bilinçli anlamı ortaya çıkarmada öncü olabilir. Metafor kullanımının eğitim araştırmalarının analizinde dillendirilmemiş düşünceleri ortaya çıkarmada güvenilir bir yol olduğu düşünülmektedir. Zheng ve Song (2010)’ e göre metafor oluşturma, okul ortamında bulunan kişilerin fikir ve anlayışlarını anlamada destek oluşturma açısından akademik ortamda düşünme ve görselleştirme aracı olarak kullanılır ve kişinin dünya ve gerçeklik algısını sembolize eder. Çevrede olup bitenler ve hafızalarda neler taşındığı konusunda yaratıcı bir fikir oluşturulmasını sağlar (Green, 1994); durum veya süreçlerin nasıl algılandığını yansıtır (Inbar, 1996). Eğer metafor gerçeğin yaratılması veya oluşturulmasının araçları (Yıldırım ve Şimşek, 2008) olarak görülüyorsa, bir düşünme ve görme biçimiye (Morgan, 1998) veya bir algı aracı (Arnett, 1999) olarak görülmesi, eğitimde var olan sorunları başkalarının gözüyle görmemiz konusunda ve problem çözümüne katkı sağlamada araştırmacıya önemli fırsatlar sunabilir. Ülkemizde bazı bölgelerde öğrenci azlığı, öğretmen ve derslik yetersizliği gibi nedenlerden dolayı ilköğretim okullarının birinci kademesinde birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılmaktadır. Bu uygulama bir takım sorunları barındıran ve sınıf öğretmeni adaylarının genellikle ilk görev yerleri olması nedeniyle de sınıf öğretmeni adayları için önemli bir eğitim kurumudur.

Birden fazla sınıfın birleştirilerek bir grup teşkil etmek suretiyle, bir öğretmen tarafından yetiştirilmesine birleştirilmiş sınıf öğretimi adı verilmektedir (Akbaşlı ve Pilten). Little (1994) birleştirilmiş sınıflarda öğretimi, farklı yaş, sınıf ve yeteneklerdeki öğrencilerin aynı grup içinde öğretim almaları şeklinde tanımlarken Fidan (1987) birleştirilmiş sınıflarda yapılan öğretimi, başta öğrenci sayısının azlığı olmak üzere, coğrafi ve ekonomik koşullar nedeniyle birden çok sınıfın birleştirilmesiyle oluşturulmuş bir öğrenci kümesiyle bir öğretmen tarafından yapılan öğretim şeklinde tanımlamaktadır.

Sınıf öğretmeni adayları müstakil sınıflı ilkokulların yanında birleştirilmiş sınıflarda da görev yapacaktır. Teorik olarak son sınıfta iki kredilik birleştirilmiş sınıflarda öğretim dersini alan sınıf öğretmeni adayları bazı üniversitelerde belirli zaman dilimlerinde birleştirilmiş sınıflı köy okullarında stajlara katılarak gözlem yapma imkânı da bulmaktadırlar. Taşdemir (2000) birleştirilmiş sınıflarda öğretim yapabilme yeterliği her ne kadar köy okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin sahip olmaları gereken bir yeterlik kazanma hali olarak görülse de, aslında bu tüm öğretmenlerin sahip olmaları gereken bir öğretmen yeterliği olduğunu belirtmektedir. Birleştirilmiş sınıflarda etkili bir öğretim ortamının sağlanmasında, bu sınıflarda görev yapan öğretmenlerin, birleştirilmiş sınıflarda öğretim konusundaki bilgi birikimi ve yetenekleri ile birleştirilmiş sınıflara bakış açıları belirleyici unsurlardır. Bu bağlamda, öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıf uygulamasını ve birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenleri ne olarak kavramsallaştırdıklarını, metafor yardımıyla ortaya çıkarmak önemlidir.

Özellikle son yıllarda bir kavrama yönelik algıları ortaya çıkarmak için ülkemizde metaforların sıkça kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışmalarda ele alınan metafor kavramlarından bazıları şunlardır; “Öğretmen ve Öğrenci” (Çırak, 2014; Taşdemir, 2014; Akkaya,2012; Ekiz ve Koçyiğit, 2012; Aydın ve Pehlivan, 2010; Cerit, 2008; Saban, 2009), “öğretmenlik mesleği” (Ocak ve Gündüz, 2006), “öğretim ve öğrenme” (Saban, Koçbeker, ve Saban, 2007), “okul ve sınıf” (Doğan, 2014; Uzun ve Paliç, 2013; Nalçacı ve Bektaş, 2012; Örücü, 2012; Aydoğdu, 2008, Balcı, 1999), “eğitim ve öğretim programı” (Özdemir, 2012; Aykaç ve Çelik, 2011; Gültekin, 2011; Taşdemir ve Taşdemir, 2011), “program geliştirme” (Örten ve Erginer, 2010). Yapılan araştırmalar incelendiğinde, bu çalışmanın konusu olan “birleştirilmiş sınıf” ve “birleştirilmiş sınıf öğretmeni” kavramlarına ilişkin bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Ayrıca araştırmada metaforlar aracılığıyla birleştirilmiş sınıflı öğretim uygulamasına bakış açılarının alışlagelmiş tekniklerin dışında bir yaklaşımla belirlenmesi amaçlanmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş sınıf kavramıyla bağ kurdukları kavramlar arasında karşılaştırma imkanı sunması hedeflenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının düşünce sistemine göre ilerleyen özgürlükçü bir ortamda verilerin sağlanması amaçlanmıştır. Araştırmayı önemli kılan bir diğer nokta ise birleştirilmiş sınıflı ilkokul uygulamasının genellikle bilinmemesi, şehir merkezinden uzak, ulaşım sorunu olan, sosyal imkânların yetersiz olduğu bölgelerde uygulanan bir model olmasından dolayı yeni göreve başlayacak sınıf öğretmenleri için başarı ve motivasyonunu etkileyen bir kaygı nedeni olarak görülmesidir. Araştırma sonuçlarının bu duruma ilişkin de fikir vereceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada, sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş sınıf ve birleştirilmiş sınıf öğretmeni kavramlarına ilişkin algılarının metaforlar yardımıyla incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır;

1. Sınıf öğretmeni adayları birleştirilmiş sınıf kavramını hangi metaforla açıklamakta ve bu metaforları nasıl tanımlamaktadır?
2. Sınıf öğretmeni adayları birleştirilmiş sınıf öğretmeni kavramını hangi metaforla açıklamakta ve bu metaforları nasıl tanımlamaktadır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kapsamında tasarlanmıştır. Olgu bilim, farkında olduğumuz ancak derinlemesine bilgiye sahip olmadığımız deneyim, algı, yönelim ve durumlarla ilgilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Olgu bilim çalışmaları, bireyin kendini ve dış dünyayı kendine özgü bir biçimde algılaması, hislerini, algılarını, gerçek hakkındaki görüşlerini, kendini ve çevresini o andaki anlamlandırma biçimi ve öznel yaşantısını, deneyimlerini anlamayı ve yorumlamayı amaç edinir (Cohen, Manion ve Morrison, 2000; Fraenkel ve Wallen, 2008; Creswell, 2009). Katılımcıların bir olguya ilişkin yaşanan deneyimlerinin betimlenmesini esas alan bu olgu bilim çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş sınıf ve birleştirilmiş sınıflı ilkökul öğretmeni kavramına ilişkin zihin imgeleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapıldığı ve belli özelliklere sahip olan bir durumda çalışılmak istenildiğinde tercih edilen örnekleme türüdür (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014). Ölçüt örnekleme ise önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan durumların çalışılması durumudur (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu çalışmadaki temel ölçüt, araştırmaya katılan katılımcıların sınıf öğretmenliği bölümünde, okul deneyimi uygulaması dersini alan ve birleştirilmiş sınıflı ilkökullarda derslere giren öğretmen adayları olması durumudur. Araştırmanın çalışma grubunu, Batı Karadeniz Bölümünde yer alan bir eğitim fakültesinin sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören ve okul deneyimi uygulamalarında birleştirilmiş sınıflı ilkökullarda stajlarına devam eden 105 öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %77,5'i (81) kadın, %32,5'i (34) erkek katılımcıdan oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan “birleştirilmiş sınıflı ilkökul/öğretmen metafor formu” kullanılmıştır. Form iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde “(1) birleştirilmiş sınıf ... gibidir. Çünkü... / (2) Birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmen ... gibidir. Çünkü ... şeklinde 2 adet açık uçlu soru yer almıştır. Öğretmen adaylarının bu cümleleri tamamlamaları istenmiştir. Metafor analizine dayalı çalışmalarda “gibi” kavramı “metafor konusu” ile “metafor kaynağı” arasındaki benzerliği daha net şekilde belirtmek için kullanılır. “Çünkü” kavramıyla da benzetimler için “mantıksal bir dayanak” oluşturmaları sağlanır (Saban, 2009). Öğretmen adaylarına metafor oluşturmaları için 20 dakika süre verilerek araştırmaya konu olan kavramlara ilişkin anlık tepkilerini yazmaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde amaç elde edilen verileri açıklayacak kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla verilerin kavramsallaştırılması, daha sonra ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların belirlenmesi sürecini içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların analizinde şu basamaklar izlenmiştir. (1) Verilerin adlandırılması, (2) verilerin tasnif edilmesi (eleme ve arıtma) aşaması (3) kategori geliştirme aşaması (4) Geçerlik ve güvenilirlik aşaması. Çalışmada izlenen aşamalar aşağıda açıklanmıştır.

1. *Adlandırma Aşaması*: Araştırmada katılımcılar tarafından üretilen metaforlar bilgisayar ortamına (Word) tablo formunda kaydedildi. Bu tablo oluşturulurken öğretmen adaylarının veri toplama aracında yöneltilen ifadeye verdikleri cevaplarda belirgin bir metafor oluşturma durumu incelendi. Katılımcıların veri toplama aracındaki “birleştirilmiş sınıf” ve “birleştirilmiş sınıf öğretmeni”ne ilişkin yazılan tüm metaforlar kaydedildi (Örneğin, gökkuşağı, metropol, konser alanı, pizza gibi). 105 öğretmen adayından 1 tanesi “birleştirilmiş sınıf” kavramına ilişkin metafor oluşturmamıştır.
2. *Tasnif Etme (Eleme ve arıtma) Aşaması*: Bu aşamada öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar benzerlikleri ve ortak özellikleri bakımından analize tabi tutulmuştur. Bu amaçla, oluşturulan metaforlar metafor konusu/ kaynağı ilişkisi bağlamında analiz edildi. Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlardan benzetme yönü ve gerekçesi belirgin olmadığından ya da mantıksal dayanağın oluşturulmadığından anlaşılamayan (birleştirilmiş sınıf metaforu 11 adet; birleştirilmiş sınıf öğretmeni metaforu 14 adet) metafor geçersiz sayılmıştır. Örneğin, “birleştirilmiş sınıf, bilgilerin üst düzeyde verildiği gibidir” şeklindeki cevaplar kapsam dışı bırakılmıştır. Öğretmen adayları, metafor üretmedikleri ya da gerekçe bulamadıkları bazı durumlarda birleştirilmiş sınıfla ilgili duygu ve düşüncelerini yansıtan cümleler yazma eğilimi göstermişlerdir.
3. *Kategori Geliştirme Aşaması*: İkinci aşamadan sonra geçerli olarak kabul edilen 94 adet metafor ortak özellikleri ve benzerlikleri yönünden bir araya getirilerek her bir metafor, sergilediği rol açısından bir kodla kodlanmıştır. (Heterojen yapı, farklı duyguları barındıran gibi). Daha sonra bu kodlar, birleştirilmiş sınıf ve birleştirilmiş sınıf öğretmeni rolleri bakımından ifade edilerek kavramsal kategoriler oluşturulmuştur. “Heterojen yapı olarak birleştirilmiş sınıf” kategorisi altında yatan metaforlar öğrencilerin yaş, gelişim özelliği, sınıf vb özellikler açısından çeşitliliğine vurgu yapmaktadır. Örneğin aynı gibi görünen ama şekilleri birbirine benzemeyen “kar taneleri”, farklı renkleri barındıran “gökkuşağı”, farklı büyüklük ve özelliklerde bulunan “güneş sistemindeki gezegenler”, çeşitli renklerde ve türlerde çiçek bulunan “çiçek bahçesi” gibi.
4. *Geçerlik ve Güvenirlilik Aşaması*: Nitel araştırmalarda elde edilen verilerin nasıl elde edildiği ve verilerin ayrıntılı şekilde rapor edilmesi geçerlilik için önemli belirleyicilerdendir (Yıldırım, 2006). Bu araştırmada da geçerliği artırmak için veri elde edilmesi süreci ayrıntılı şekilde ortaya konulmaya çalışılmış, elde edilen veriler ve bu verilerden oluşturulan kategoriler ayrıntılı şekilde belirtilmiş, ayrıca doğrudan alıntılarla elde edilen bulgular desteklenmiştir. Elde edilen verilerin sunumunda etik açıdan uygun olması için doğrudan alıntılama yapılırken öğretmen adayı görüşleri, öğretmen adayı ve cinsiyeti yansıtacak şekilde ÖA1;K, ÖA2;K, ÖA3;E şeklinde kodlanmıştır. Güvenirliği sağlamak için oluşturulan metafor tablosu iki farklı araştırmacı tarafından ayrı ayrı ve farklı zamanlarda tekrar edilerek belirlenmiş ve karşılaştırılmıştır. Görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları belirlenerek güvenirlilik belirlenmeye çalışılmıştır. Miles ve Huberman’ın (1994) formülü (Güvenirlilik=görüş birliği/görüş birliği+görüş ayrılığı) kullanılarak güvenirlilik hesaplanmıştır. Güvenirliliği ,91 olarak tespit edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alt problemlere ilişkin bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Sınıf öğretmeni adayları “birleştirilmiş sınıf” kavramını hangi metaforla açıkladıklarına ve bu metaforları nasıl tanımladıklarına ilişkin bilgiler tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. *Birleştirilmiş Sınıf Kavramına İlişkin Öğretmen Adayı Metaforları*

Metafor	Katılımcı	Metafor	Katılımcı
1 Gökkuşağı	11,23,55,64,81,104	35 Pizza	41
2 Karmaşık	51,71,74,77,79	36 Gezegenler	42
3 Çiçek bahçesi	10,56,82,100	37 Koyun sürüsü(çeşitlilik)	44

4	Yolcu otobüsü	3,27,68	38	Aşure	47
5	Çok çocuklu ev ortamı (aile)	66,84,95	39	Terkedilmiş şehir	48
6	Bir elin beş parmağı	18,25	40	Galaksi	49
7	Birleşmiş Milletler	29,30	41	Zar	50
8	Meyve sepeti	31,101	42	Yıldız	2,
9	Türlü (yemek)	34,54	43	Yonca	53
10	Buket (farklı çiçeklerden)	35,73	44	Dört mevsim	57
11	Dünya	93,97	45	Maraton	62
12	Pazaryeri	86,105	46	Tablo	63
13	Ev ortamı	80, 91	47	Opera salonu	14
14	Aile (Geniş Aile)	64,65	48	Meyve bahçesi	5
15	Kar tanesi	1,7	49	Otobüs terminali	67
16	Konser alanı	16	50	Hamsi kasası	69
17	Nescafe 3 in 1	17	51	Apartman sakinleri	70
18	Metropol	6	52	Alexsiz Fenerbahçe	72
19	İstanbul	19	53	Futbol takımı	75
20	Millet	20	54	Hazine	13
21	Kokteyl	21	55	Hayat	83
22	Müzik kutusu	22	56	Yardımlaşma derneği	85
23	Türk kızı	24	57	Filiz	12
24	Ağaç	26	58	Kardelen sepeti	87
25	Sofradaki yemek	28	59	İp baskısı	88
26	Survivorda birleşme	8	60	Düğün salonu	89
27	Yeni açan Çiçekler	9	61	23 Nisan	90
28	Karışık meyve suyu	32	62	Sitoplazma	92
29	Kum	33	63	Ev	11
30	Deniz	4	64	Karışık kızartma	94
31	Kalem kutusu	15	67	Çok bilinmeyenli denklem	96
32	Meyveli çikolatalı pasta	36	68	Türkiye iklimi	98
33	Osmanlı	38	69	Orta kuşak ormanları	99
34	Ayran	40	70	Toka kutusu	102

Tablo 1’de birleştirilmiş sınıf kavramına ilişkin 70 adet metaforun oluşturulduğu görülmektedir. En sık tekrarlanan metaforlar gökkuşağı (f=6), karmaşık (f=5), çiçek bahçesi (f=4), çok çocuklu aile ortamı (f=3), yolcu otobüsü (n=3) şeklindedir. Üretilen metaforların 10 tanesi bitkilerle (çiçek, kardelen, yonca) 2 tanesi hayvanlarla (hamsi, koyun), ilgili metaforlardır.

Tablo 2. Birleştirilmiş Sınıf Kavramına İlişkin Oluşturulan Temalar, Kodlar ve Frekans Değerleri

Tema	Kodlar	Frekans	Kodlar	Frekans	Kodlar	Frekans
Heterojen ortam	Gökkuşuğu	6	Ağaç	1	Oyun zarı	1
	Çiçek bahçesi	5	Sofradaki yemekler	1	Meyve bahçesi	1
	Karmaşık (yapı),	5	Yıldız	1	Tablo	1
	Yolcu otobüsü	3	Hazine	1	Otobüs terminali	1
	Çok çocuklu ev ortamı	3	Karışık meyve suyu	1	Hamsi kasası	1
	Bir elin parmakları	1	Kum	1	Apartman sakinleri	1
	Kar tanesi	2	Kalem kutusu	1	Hayat	1
	Birleşmiş Milletler	2	Konser alanı	1	İp baskısı	1
	Meyve sepeti	2	Meyveli çikolatalı pasta	1	23 Nisan	1
	Türlü (yemek)	2	Osmanlı Devleti	1	Sitoplazma	1
	Çiçek buketi	2	Ayrılan	1	Karışık kızartma	1
	Nescafe 3'ü bir arada	1	Pizza	1	Türkiye iklimi	1
	Metropol	1	Gezenler	1	Orman	1
	Millet	1	Koyun sürüsü (çeşitlilik)	1	Toka kutusu	1
	Kokteyl	1	Aşure	1	Deniz	1
Müzik kutusu	1	Galaksi	1			
Rahatsız edici ortam	Pazaryeri	2	Maraton	1	Dünya	1
	Opera salonu	1	Aleksiz Fenerbahçe	1	Düğün salonu	1
	Çok bilinmeyenli denklem	1	Türk kızı	1	İstanbul	1
Dayanışma ortamı	Survivorda birleşme	1	Yonca	1	Ev ortamı	2
	Bir elin parmakları	1	Aile	1	Yardımlaşma derneği	1
	Lahana yaprakları	1	Futbol takımı	1		
Saf-temiz ortam	Kar tanesi	1	Filiz	1	Dört mevsim	1
	Yeni açan çiçek	1	Hazine	1	Kardelen demeti	1

Tablo 2 incelendiğinde birleştirilmiş sınıf kavramına ilişkin oluşturulan metaforların 4 temada toplandığı görülmektedir. Birinci tema “heterojen ortam” olarak birleştirilmiş sınıf temasıdır ve 47 metafor (%66,2) üretilmiştir. Bu temada öğretmen adayları birleştirilmiş sınıf kavramına ilişkin farklı özellikleri barındıran anlamında metaforlar üretmişlerdir (Çiçek bahçesi, gökkuşağı, kalem kutusu, galaksi, aşure gibi). İkinci tema ise “rahatsız edici ortam olarak birleştirilmiş sınıf” temasıdır ve 10 metafor (%14,1) üretilmiştir. Bu temada öğretmen adayları birleştirilmiş sınıfta farklı sınıf seviyesinde bulunan öğrenci ortamını, öğretmeni rahatsız eden, öğretmene sıkıntı veren bir durum olarak tanımlamışlardır (pazaryeri, düğün salonu, çok bilinmeyenli denklem gibi). Üçüncü tema “dayanışmaya ortamı olarak birleştirilmiş sınıf” temasıdır ve 8 metafor (%11,2) üretilmiştir. Bu temada öğretmen adayları “yardımlaşma derneği”, “aile ortamı”, “bir elin parmakları” gibi metaforlarla birleştirilmiş sınıf ortamının farklı yaş ve gelişim seviyesindeki öğrencilerin birbirlerinin gelişimlerine katkıda bulunduğu ortam olarak tanımlamışlardır. Dördüncü tema ise saf, temiz ve değerli yapı olarak birleştirilmiş sınıf kategorisidir ve 6 metafordan (%8,5) oluşmaktadır. Bu kategorideki metaforlar birleştirilmiş sınıf öğrencilerinin kardelen, hazine, kar tanesi olarak nitelendirilmesine dayalı olarak oluşturulan metaforlardır.

Heterojen yapı olarak birleştirilmiş sınıf temasında 47 metaforun olduğu görülmektedir. Bu temada toplanan metaforların 6’sı gökkuşağı, 5’i çiçek bahçesi, 5’i karışım, 3’ü yolcu otobüsü, 3’ü çok çocuklu aile ortamı şeklindedir. Bu metaforlara göre, sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıfı farklı yaşta ve farklı gelişim özelliklerine sahip öğrencilerin olduğu bir ortam olarak algıladıkları görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının yarısından fazlasının (n=69) birleştirilmiş sınıfa ilişkin oluşturdukları zihinsel imgelerini “çeşitlilik ve heterojen yapı” şeklinde oluşturduğu görülmektedir. Bazı sınıf öğretmeni adayları bu temada öğrencileri birbirinden farklı renkler ve farklı özellikte çiçekler olarak algılamaktadır. Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Birleştirilmiş sınıf çiçek bahçesi gibidir. Çünkü farklı özellikte çiçekler vardır, her birinin rengi, kokusu farklıdır (ÖA10;K).

Birleştirilmiş sınıf gökkuşağı gibidir. Gökkuşağında her renk olduğu gibi birleştirilmiş sınıfta rengârenktir Her bir öğrenci birbirinden farklı ve birbirini tamamlayarak uyum yaratan düzeydedir (ÖA11;K).

Tablo 2 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının rahatsız edici ortam olarak birleştirilmiş sınıf temasına ilişkin 9 metafor oluşturdukları (pazaryeri, opera salonu ve çok bilinmeyenli denklem, İstanbul gibi) görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu temada oluşturdukları metaforlar daha çok birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda birkaç sınıfın birleştirilmesinden oluşan karmaşanın ve bu durumun öğretmen için rahatsız edici bir durum olmasıyla ilişkilendirilmiştir.

Birleştirilmiş sınıf konser alanı gibidir. Çünkü kalabalık, gürültüdür ve her türlü çocuk oradadır (ÖA16;K).

Birleştirilmiş sınıf İstanbul gibidir. Çünkü muhteşem boğazı da vardır, insanı çileden çıkaracak trafiği de vardır (ÖA19;K).

Birleştirilmiş opera salonu gibidir. Çünkü yer yer eğlenceli, gürültülü, sıkıcı ve hüznüdür (ÖA14;K).

Tablo 2 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının dayanışma ortamı olarak birleştirilmiş sınıf temasına ilişkin 8 metafor (Survivor’da ünlülerle gönüllülerin birleşmesi, bir elin parmakları, lahana yaprakları, yardımlaşma derneği gibi) oluşturdukları görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu temada

oluşturdukları metaforlar, birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda farklı yaş ve sınıflardaki öğrencilerin birbirleriyle yardımlaşması ve birbirlerinin sorumluluğunu üstlenmesi ile ilişkilendirilebilir. Aşağıda bu metaforlar ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

*Birleştirilmiş sınıf **survivorda ünlülerle gönüllülerin birleşmesi** gibidir. Çünkü sonuçta tek bir takım olup birbirlerini tamamlarlar (ÖA8,K).*

*Birleştirilmiş sınıf **lahana yaprakları** gibidir. Çünkü lahana yaprakları **büyükten küçüğe doğru iç içe birbirlerini koruyarak** ve hepsi aynı miktarda gelişerek büyür. Birleştirilmiş sınıflarda da öğretmenin dışında en dıştaki büyük yapraklar da küçük yaprakları korur ve gelişmesini sağlar (ÖA43,K)*

Tablo 2 incelendiğinde sınıf öğretmeni adaylarının saf-temiz birleştirilmiş sınıf temasına ilişkin 6 metafor (kar tanesi, yeni açan çiçek, filiz, kardelen demeti gibi) oluşturdukları görülmektedir. Öğretmen adaylarının bu temada oluşturdukları metaforlar daha çok kırsal bölgelerde, her şeyden uzak ortamda büyüyen çocukları yetiştirme misyonu ile ilişkilendirilebilir. Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının bu kategoriye ilişkin görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

*Birleştirilmiş sınıf **kar tanesi** gibidir. Çünkü buradaki her çocuk birbirinden farklı, beyaz, saf ve temizlerdir. Onlara dokunurken hassas davranılmalı. Onların hayatlarının tamamını etkileyeceğimizden çok özenli yaklaşılmalıdır (ÖA7,K).*

*Birleştirilmiş sınıf **kardelen demeti** gibidir. Çünkü bazen bir dağın yamacında bazen ıssız bir yerde ansızın sessizce büyüyüp çiçek açan kardelenlerin, sırf kardelen olduğu için dışlanmadığı aksine tek tek derlenip korunduğu için (ÖA87,K)*

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Sınıf öğretmeni adaylarının “birleştirilmiş sınıf öğretmeni” kavramını hangi metaforla açıkladıklarına ve bu metaforları nasıl tanımladıklarına ilişkin bilgiler tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Birleştirilmiş Sınıf Öğretmeni Kavramına İlişkin Metaforlar

No	Metafor	Katılımcı	No	Metafor	Katılımcı
1	Bahçivan	5,11,12,20,21,26,28,56,73,78,101,103	31	Çok yönlü iletişim aracı	51
2	Güneş	2,10,42,50,81,92	32	Ağır ameliyata girmiş doktor	52
3	Anne-baba	60,66,79,91,104	33	Melek	53
4	Ev hanımı	37,45,48,89	34	Yalancı erkek	17
5	Orkestra şefi	14,23,31	35	Başbakan	57
6	Anne	71, 87,98	36	Arı	58,82
7	Otobüs şoförü	3,68	37	Ahtapot	61
8	Padişah	38,65	38	Atom	62
9	(Mutfak)robotu	39,70	39	Ressam	63
10	Çok fonksiyonlu makina	6,55	40	Palyaço	7
11	Sabır küpü (taşı)	4, 84	41	Yılmaz Vural	72
12	Mikser	54,77	42	Makinist	74
13	Hızır	18	43	Teknik direktör	75
14	Boğaz köprüsü	19	44	Umut ışığı	76
15	Kokteyl şemsiyesi	21	45	Blender	78
16	Sol anahtarı	22	46	Dört çekirdekli işletim s	80
17	Aşçı	25	47	Masal kahramanı	83
18	Futbolcu	27	48	Çok kolu olan robot	86
19	Yıldız	33	49	Boya fırçası	88

20	Bayrak	34	50	Süper kahraman	93
21	Müzisyen	35	51	Sütü taşımış kadın	94
22	Pastacı	36	52	Aile reisi	95
23	Survivor yarışmacısı	8	53	Zorlukla savaşılan asker	96
24	Hazine sahibi	13	54	Ülke yöneten idareci	97
25	Silgi	15	55	Mum	99
26	Süpermen	43	56	Su	100
27	Çoban	44	57	Tüm dersler kitabı	102
28	Çatal	46	58	Başbakan	105
29	Evli-çocuklu	47			
30	Ömrünün sonunu yaşayan	16			

Tablo 3’de sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş sınıflı ilkökul öğretmeni kavramına ilişkin oluşturdukları 58 adet metafor yer almaktadır. En sık tekrarlanan metaforlar (1) bahçıvan (n=12), (2) güneş (n=6), (3) anne-baba (n=5), (4) ev hanımı (n=4), (5) evli-çocuklu bayan (n=3), (6) orkestra şefi (n=3), (7) anne (n=3) metaforlarıdır. Bu metaforların 20 tanesi cansız varlıklarla (güneş, çok fonksiyonlu makine, silgi, kokteyl şemsiyesi, sol anahtarı, mikser, boya fırçası, mumu gibi), 2 metafor hayvanlarla (arı, ahtapot) ilgili metaforlar olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının “birleştirilmiş sınıflı ilkökul öğretmeni” metaforlar için oluşturulan kategoriler tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Birleştirilmiş Sınıf Öğretmeni Kavramına İlişkin Oluşan Temalar, Kodlar ve Frekans Değerleri

Tema	Kodlar	Frekans	Kodlar	Frekans	Kodlar	Frekans
Yetiştiren, şekillendiren öğretmen	Bahçıvan	11	Bayrak	1	Umut ışığı	1
	Anne-baba	4	Pastacı	1	Blender	1
	Orkestra şefi	3	Silgi	1	Hazine sahibi	1
	Otobüs şoförü	2	Çoban	1	Masal kahramanı	1
	Padişah	2	Boğaz köprüsü	1	Boya fırçası	1
	Başbakan	2	Ressam	1	Aile reisi	1
	Aşçı	1	Makinist	1	Ülke yöneten idareci	1
	Yıldız	1	Teknik direktör	1	Su	1
Çok yönlü öğretmen	Ev hanımı	5	Müziyen	1	Hızır	1
	(mutfak) robotu	3	Palyaço	1	Ahtapot	1
	Süpermen	2	Güneş	1	Atom	1
	Makine	2	Yalancı erkek	1	Dört çekirdekli işletim sistemi	1
	Arı	2	Çatal	1	Her şey	1
	Kokteyl şemsiyesi	1	Çok yönlü iletişim aracı	1	Tüm dersler kitabı	1
	Futbolcu	1	Mikser	1		1
Kısıtlı imkânlarla mücadele eden öğretmen	Sabır küpü (taşı)	2	Ağır ameliyata girmiş doktor	1	Sütü taşımış kadın	1
	Survivor yarışmacısı	1	Melek	1	Zorluklarla savaşan asker	1
	Ömrünün sonunu yaşayan	1	Anne	1		
	Ev hanımı	1	Yılmaz Vural	1		
Enerji kaynağı öğretmen	Güneş	6				
	Mum	1				

Tablo 4 incelendiğinde birleştirilmiş sınıf öğretmeni kavramına ilişkin metaforlara ait 4 temanın olduğu görülmektedir. Birinci tema “yetiştiren ve şekillendiren öğretmen”, ikinci tema “çok yönlü öğretmen” teması, üçüncü tema “kısıtlı imkânlarla mücadele eden öğretmen” teması, dördüncü tema ise “enerji kaynağı öğretmen” temasıdır.

Tablo 4 incelendiğinde yetiştiren ve şekillendiren öğretmen temasının 24 metafordan oluştuğu görülmektedir. Bu temadaki metaforların bahçıvan (n=11), Orkestra şefi (n=3), padişah (n=2), başbakan (n=2) teknik direktör, aşçı, makinist, boğaz köprüsü gibi metaforlardan oluştuğu görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının bu temadaki metaforları incelendiğinde sınıf öğretmenini, öğrencilerin gelişim özelliğini ve farklılıklarını bilerek buna uygun davranan ve sınıfta verimli olabilmek için etkili yönetim becerisine sahip bireyler olarak algıladıkları ifade edilebilir. Sınıf öğretmeni adaylarının 1/3’ünün birleştirilmiş sınıf öğretmenine ilişkin oluşturdukları zihinsel imgelerini “yetiştiren, şekillendiren ve yön veren” şeklinde oluşturması ve bu temadaki en fazla metaforun “bahçıvan” ve “orkestra şefi” olarak oluşması olumlu olarak değerlendirilebilir. Sınıf öğretmeni adayları bu temada birleştirilmiş sınıf öğretmenini birbirinden farklı özellikteki çiçekleri yetiştiren bahçıvan ve farklı sesleri uyumlu şekilde yöneten şef olarak algılamaktadır. Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni **bahçıvan** gibidir. Çünkü bir bahçenin **bakımından o sorumludur. Çiçeklerden, topraktan, budama işinden, bahçe düzeninden o sorumludur. Estetik kaygısı da vardır. Çünkü göze hitap eden varlıkları bir düzene göre yerleştirir (ÖA26,K).***

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni **orkestra şefi** gibidir. Çünkü birçok kademeyi birlikte **idare etmek zorundadır. Birçok kademe birçok ses demektir (ÖA14,K).***

Tablo 4 incelendiğinde “çok yönlü öğretmen” temasında sınıf öğretmeni adaylarının 20 metafor oluşturduğu görülmektedir. Bu temada toplanan metaforların ev hanımı (n=5, %), çok yönlü robot (n=3, %), makine (n=2, %), Süpermen (n=2, %), arı (n=2, %) ahtapot, dört çekirdekli işletim sistemi, tüm dersler kitabı gibi metaforlardan oluştuğu görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının bu kategoride oluşturdukları metaforlar incelendiğinde birleştirilmiş sınıf öğretmenini aynı anda birden çok işi yapma gerekliliği-zorunluluğu ve becerisi olan öğretmen olarak tanımladıkları söylenebilir. Sınıf öğretmeni adaylarının, kendilerinin çok yönlü bir öğretmen olma gerekliliğini düşünmesi açısından bu metaforların oluşumunun olumlu olduğu söylenebilir. Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının çok yönlü öğretmen kategorisindeki görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni **palyaço** gibidir. Çünkü sınıfta **şekilden şekle giren, öğrencilerin motive olması için elinden geleni yapmaya çalışan kişidir (ÖA7, K)***

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni, birden fazla kızla konuştuğu halde sevgilisine “bir tek sen varsın” diyen erkek gibidir. Çünkü genel anlamda **ünvanı sadece bir meslek (öğretmenlik) olsa da birleştirilmiş sınıfta birden fazla sınıfın öğretmenliğini yapar. Mesleğini soranlara sınıf öğretmeniyim dese de, o aslında 4 öğretmendir (ÖA17, E).***

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni, **ev hanımı** gibidir. Çünkü ev hanımı aynı anda birden fazla ev işini en iyi şekilde yapmalıdır. Birleştirilmiş sınıftaki öğretmen de **aynı anda iki ya da daha fazla sınıfta en iyi verimi alacak şekilde gerçekleştirmelidir (ÖA37,K).***

Tablo 4 incelendiğinde “kısıtlı imkanlarla mücadele eden öğretmen” temasında sınıf öğretmeni adaylarının 10 metafor oluşturduğu görülmektedir. Bu temada toplanan metaforlar sabır küpü, survivor yarışmacısı, ağır ameliyata girmiş doktor, sütü taşan kadın, zorlukla mücadele eden asker şeklindedir. Sınıf öğretmeni adaylarının bu kategoride oluşturdukları metaforlar incelendiğinde

birleştirilmiş sınıf öğretmeninin diğer öğretmenlerden farklı olarak kırsal kesimde, kısıtlı imkanlarda öğretmenlik yapma durumuyla ilişkilendirilmiştir. Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni, **survivor yarışmacısı** gibidir. Çünkü **kısıtlı imkanlarla birçok iş başarmaya çalışır**(ÖA8,K).*

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni, **ocaktaki sütü taşımış kadın** gibidir. Çünkü **sütü taşıdığına mı yansın, parası gittiğine mi yansın. Öğretmen de orayı kazanıp atandığına sevinsin mi, üzülün mü?**(ÖA94,K).*

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni, **zorluklarla mücadele eden asker** gibidir. Çünkü **birçok sıkıntıya tek başına göğüs germek kolay bir iş değildir** (ÖA96,K).*

Tablo 4 incelendiğinde “enerji kaynağı öğretmen” temasında sınıf öğretmeni adaylarının 2 metafor oluşturduğu görülmektedir. Bu temada toplanan metaforlar güneş ve mum metaforlarıdır. Sınıf öğretmeni adaylarının bu kategoride oluşturdukları metaforlar incelendiğinde birleştirilmiş sınıf öğretmenini görev yaptığı okul ve bölgede öğrenciye ve çevreye yararlı, bilgi kaynağı olarak algıladıkları söylenebilir. Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeni kavramına ilişkin bu metaforu olumlu olarak değerlendirilebilir. Aşağıda sınıf öğretmeni adaylarının enerji ve bilgi kaynağı olarak öğretmen kategorisindeki görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni **güneş** gibidir. Çünkü **nasıl ki güneş gezegenleri aydınlatır, öğretmen de **çocukları aydınlatır**, onların gelişimine katkıda bulunarak **karanlıktan kurtarır**** (ÖA42,K).*

*Birleştirilmiş sınıf öğretmeni **mum** gibidir. Çünkü **kendini tükettikçe **etrafına ışık verir**** (ÖA99,K).*

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Strenski (1989), metaforların sonuçlar olduğunu, metaforların tutumları yansıtan ve şekillendiren, hatta davranışları belirleyen role sahip olduğunu belirtmektedir. Bu noktada metaforların öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıf ortamlarını algılama biçimlerinin belirlenmesinin öğretmenlerin kendilerini değerlendirmeleri açısından fırsatlar sağlayacağı düşünülmektedir (Hofstein vd., 2001). Sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş sınıf ortamını ve birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmeni nasıl algıladıklarını ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıf kavramına ilişkin oluşturdukları zihinsel imgeler (metaforlar) incelendiğinde, öğretmen adaylarının kavramlarla ilgili zihinlerinde geniş bir algı yelpazesi olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmeni adayları birleştirilmiş sınıf kavramına ilişkin daha çok “gökkuşağı”, “karmaşık”, “çiçek bahçesi”, “yolcu otobüsü”, “Osmanlı”, “aşure”, pizza”, “opera salonu” gibi metaforlar üretmişlerdir. Bu durum birleştirilmiş sınıf kavramının tek bir metafor ile açıklanamayacağını göstermektedir. Birleştirilmiş sınıf kavramına ilişkin metaforlar “heterojen ortam”, “rahatsız edici ortam”, “saf-temiz ortam” ve “dayanışma ortamı” olmak üzere 4 temada toplanmıştır. Bu temalar öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıfı karmaşık, zor ve farklı özellikteki öğrencilerden oluşan yapı olarak görmelerine rağmen ortak amaca hizmet edecek yapıda pozitif içerikli gördüklerini göstermektedir. Taşdemir (2014)’in sınıf öğretmeni adaylarının ilk görev yeri ve öğretmenlik performans algıları ile birleştirilmiş sınıf üzerine oluşturdukları metaforların incelediği araştırmada da benzer bulgulara ulaşılmıştır. Ülkemizdeki birleştirilmiş sınıf uygulaması daha çok merkezden uzak olan köy olgusuna dayalıdır (Erdem, 2004). Sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş

sınıfı karmaşık ve zor bir yapı olarak algılaması birleştirilmiş sınıfın köy olgusu ile açıklamasıyla ilişkilendirilebilir. Köy olgusu öğretmen adayları için birtakım sosyal imkânlardan yoksun kalmayı da beraberinde getirdiğinden öğretmen adaylarının oluşturduğu metaforlara da bu durum yansımaktadır (konser alanı, pazaryeri, çok bilinmeyenli denklem metaforları). Birleştirilmiş sınıf uygulaması sadece ülkemize özgü bir öğretim uygulaması değil, dünyanın birçok yerinde derslik azlığı, öğretmen yetersizliği ve göç v.b. nedenlerle öğrenci sayısındaki azalmasından dolayı uygulanan bir modeldir (Fidan ve Baykul, 1993). Veenman (1995) birleştirilmiş sınıfı iki veya daha fazla sınıfın tek bir öğretmen tarafından eş zamanlı olarak öğretim olarak nitelendirmekte ve birleştirilmiş sınıfın farklı ülkelerde karma sınıflar, dikey gruplandırılmış sınıflar, kombinasyon sınıflar, bölünmüş sınıflar şeklinde adlandırıldığını belirtmektedir. Bu ülkelerde de birleştirilmiş sınıf uygulaması öğretmenler, okul yöneticileri ve ebeveynler için birçok sorunu barındırır. Okulların niteliği, okul kayıt işlemleri, öğretmen niteliği, öğrencilere sağlanan öğretim hizmetinin niteliği ve öğrencinin sosyal üretken birey olmalarını sağlayacak ortamlar tartışılan konular arasındadır (Vincent ve Ley, 1999). Bu noktada birleştirilmiş sınıf uygulaması öğretmenlerin mesleki motivasyonları üzerinde olumsuz etkiye sahiptir (Şahin, 2003). Ülkemizde birleştirilmiş sınıflı ilkökul uygulaması normal sınıflı ilkökulların %35'ini oluşturduğu ifade edilmektedir (MEB, 2012). Bu durumda yeni göreve başlayan sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflı ilkökullarda göreve başlaması yüksek bir ihtimaldir. Birleştirilmiş sınıflı ilkökullarda görev alacak sınıf öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimde bu okulların özelliklerine uygun şekilde yetiştirilmesi önemlidir. Bu nedenle sınıf öğretmeni adaylarına birleştirilmiş sınıf uygulamasıyla ülkenin en ücra köşelerindeki öğrencilere ulaşarak bu öğrencilere eğitim öğretim imkânı sağlandığı aktarılmalıdır (Doğan, 2000; Dursun, 2006; Öztürk, 2007). Bu çalışmada ortaya çıkan sonuçlardan biri de öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıfı farklı yaş ve özellikleri barındıran öğrenci grubu ve dayanışma ortamı olarak algılamalarıdır. Öğretmen adaylarının farklı yaş grubu ve farklı bilgi düzeyine sahip öğrencileri aynı ortamda bulunmalarını olumluya dönüştürecek becerilere sahip olması gerekir. Bu öğrencilerin aynı ortamı paylaşması öğrencilerin toplumsallaşma sürecini olumlu etkilerken (Köklü, 2000) öğrencilerin kendi kendine çalışmak zorunda kalması da kendi kendine öğrenme ve araştırma becerisi kazandıracaktır (Akbaşlı ve Pilten, 1999; Dursun, 2006). Ayrıca öğrenciler kendine verilen sorumlulukları yerine getirirken özgüveni artacak ve kendi yaş grubuyla etkileşim içinde olacak ve bilgiyi ezberleme yerine bilgiyi yapılandıracaktır (Dursun, 2006; Öztürk, 2007).

Öğretmen adaylarının birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmen kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlarda birleştirilmiş sınıf kavramında olduğu gibi geniş bir yelpazede oluşmuştur. En fazla oluşturulan metaforlar “bahçıvan”, “güneş”, “ev hanımı”, “evli-çocuklu bayan”, “orquestra şefi” metaforlarıdır. Bu metaforların yanı sıra “mutfak robotu”, “padişah”, “otobüs şoförü”, “sabır kupü”, “çok fonksiyonlu makine”, “mikser”, “mum”, “ahtapot” ve “arı” gibi metaforlar oluşturmuşlardır. Bu durum birleştirilmiş sınıfta görev yapan öğretmen kavramının bilinen bir ya da birkaç metafor ile açıklanamayacağını göstermektedir. Bu bulgular birleştirilmiş sınıf öğretmeni hakkında (Aslan, 2013; Ekiz ve Koçyiğit, 2013; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013; Oğuz, 2009; Cerit, 2008; Saban vd., 2006) yaptıkları araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Aslan (2013) birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğretmen kavramına ilişkin algılarını metafor yoluyla ortaya çıkarmak amacıyla yaptığı araştırma sonucunda ortaya koyduğu “bilgi sağlayıcı, şekillendirici-biçimlendirici, bireysel gelişimin destekleyicisi, yönlendirici ve yol gösterici, sabır örneği” şeklindeki pozitif yöndeki kategorileri benzerlik göstermektedir. Ekiz ve Koçyiğit (2013) “öğretmen” kavramına ilişkin metaforlarının belirlenmesi amacıyla yaptıkları bir araştırma sonucunda, sınıf öğretmenleri öğretmen kavramına ilişkin olarak toplam 17 adet geçerli metafor ürettikleri tespit edilmiştir. En fazla metafor üretilen tema “yetiştirici ve geliştirici öğretmen” olmuştur. Bu bulgulara paralel olarak Saban vd. (2006) tarafından yapılan bir çalışmada, öğretmen adaylarının çoğu öğretmeni bilgi sağlayıcı olarak

görmektedirler. Birleştirilmiş sınıflarda öğretimin planlanması, uygulanması, ölçme-değerlendirme ve sınıfın yönetimi bağımsız sınıflara göre daha karmaşık ve güçtür. Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenler, sınıflarda sınıf organizasyonu ve yönetimini sağlamada öğretmeni “orkestra şefi” öğretmeni öğrencilerin bireysel gelişimini destekleyici olarak “yönlendiren” olarak algılayan öğretmen adayları da bulunmaktadır.

Bu bağlamda, sınıf öğretmeni adaylarının yetiştirilmesi sürecinde metaforlardan yararlanılması ve birleştirilmiş sınıflı okullar ile ilgili iyi örneklerin sunulması, öğretmen adaylarının bu okullara karşı olumlu tutum kazanmalarını sağlayabilir. Öğretmen adayların kendi rollerine ilişkin algılarının belirlenmesine yönelik araştırmaların yapılması ile eğitim alanındaki yeniliklerin hayata geçirilmesine yönelik gerekli planlamanın ve düzenlemelerin yapılmasına olumlu katkısı olacağı düşünülebilir.

Kaynaklar

- Akbaşlı, C. ve Pilten, Ö. (1999). *İlköğretim Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim*. Konya: Mikro Basım-Yayım-Dağıtım.
- Akkaya, E. (2012). *Ortaöğretim Öğrenci Ve Öğretmenlerinin Okul Ve İdeal Okul Algılarının Metafor Yoluyla Analizi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arnett, R. C. (1999). Metaphorical guidance administration as building and renovation. *Journal of Education Administration*, 37(1), 80-89.
- Arslan, M., ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 171, 100-108.
- Aslan, S. (2013). Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin “Öğretmen” Kavramı İle İlgili Algılarının Metaforik İncelenmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/6 Spring*, 43-59,
- Aydın, İ.S. ve Pehlivan, A. (2010). Türkçe Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” ve “Öğrenci” Kavramlarına İlişkin Kullandıkları Metaforlar, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 5 (3)*, 818-842.
- Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim Okullarındaki Öğrenci Ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları İle İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yoluyla Analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi.
- Aykaç, N. ve Çelik, Ö. (2011). Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Eğitim Programına İlişkin Metaforik Algılarının Karşılaştırılması. I. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresinde sunulan bildiri, Eskişehir, Türkiye.
- Balcı, A. (1999). *Metaphorical Images Of School: School Perceptions Of Students, Teachers And Parents From Four Selected Schools (In Ankara)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Booth, W. (2003). Gerçeğe uygun on tez (M.H. Doğan, çev.). *Kitaplık*, 65, 70-72.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (14. Baskı) Pegem Akademi Yayınları.
- Cerit, Y. (2008). Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Müdür Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 3-13.
- Clarke, R. H. (1997). Five metaphors for educators, Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, 24-28 March, Chicago.
- Cohen, L. Manion, L. Morrison. K. (2007). *Research Methods in Education*. (6. Baskı). Rotledge.
- Cortazzi, M., ve Jin, L. (1999). Bridges to learning: Metaphors of teaching, learning and language.L. Cameron ve G. Low (Eds.) *Researching and Applying Metaphor*, 149-176. Cambridge: Cambridge University Press.
- Creswell, J.W. (2009). *Research Design. Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Sage Publications.
- Çırak, S.(2014). Ortaokul Öğretmenlerinin “Öğrenci” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11 (27), 221-236.
- Doğan, D. (2014). Öğretmen Adaylarının Perspektifinden Okul Kavramının Metaforlarla Analizi, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi - Journal of Theoretical Educational Science*, 7(3), 361-382.
- Doğan, R. (2000). *Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim Öğretim*. Trabzon: Uzun Yayınevi.
- Dursun, F. (2006). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim ve sorunları ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 2, 33-57.
- Ekiz, D. ve Koçyiğit, Z. (2013). *Sınıf Öğretmenlerinin “Öğretmen” Kavramına İlişkin Metaforlarının tespit edilmesi*, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(2) : 439-458
- Erdem, A.R. (2004). *Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim (2. Baskı)*, Ankara: Anı Yayıncılık
- Fidan, N. (1987). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları No:100.
- Fidan, N. ve Baykul, Y. (1993). *Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Öğretmen Rehberi*. Milli Eğitim Bakanlığı
- Frankel, J.R. ve Wallen, N.E. (2006) *How to Design and Evaluate Research in Education*. (6. Baskı) McGraw Hill
- Green, M. (1994). Epistemology and educational research: The influence of the recent approaches to knowledge. *Review of Research in Education*, 20, 423-464.
- Gültekin, M. (2011). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Eğitim Programı Kavramına Yükledikleri Metaforlar, *Eğitim ve Bilim* 38 (169), 126-141.

- Hofstein, A., Levy-Nahum, T. ve Shore, R. (2001). Assessment of The Learning Environment of Inquiry-Type Laboratories in High School Chemistry. *Learning Environments Research*, 4, 193-207.
- Inbar, D. (1996). The free educational prison: Metaphors and images. *Educational Research*, 38 (1), 77-92.
- Köklü, M. (2000). Birleştirilmiş sınıfların yönetimi ve öğretim. İstanbul: Beta Basın Yayın Dağıtım.
- Köksal, K. (2005). Türkiye'nin Gerçeği Birleştirilmiş Sınıflı Okullar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 9(3), 173-178.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2005). Metaforlar: Hayat, anlam ve dil (Çeviren: G.Y. Demir). İstanbul: Paradigma.
- Little, A. (1994). Multi-Grade Teaching - A Review Of Research And Practice –Education Research Paper. No. 12, 1994, 63 P.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2012). Birleştirilmiş Sınıflar Haftalık Ders Programları. http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/11110255_birlestirilmis_snflar_haf_ders_prg.pdf adresinden 28.012.2016 tarihinde alınmıştır.
- Miles. M.B. ve Huberman. A.M. *Qualitative Data Analysis*. (2. Baskı) Sage Publications.
- Morgan, G. (1980). Paradigms, metaphors, and puzzle solving in organizational analysis. *Administrative Science Quarterly*, 25, 606-622.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim Ve Örgüt Teorilerinde Metafor*. (G. Bulut, Çev.) İstanbul: Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası.
- Nalçacı, A. Ve Bektaş, F. (2012). Öğretmen Adaylarının Okul Kavramına İlişkin Algıları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 13 (1), 239-258.
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). “Eğitim Fakültesini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 293- 310.
- Oğuz, A. (2009). Öğretmen adaylarına göre orta öğretim öğretmenlerini temsil eden metaforlar. *Milli Eğitim Dergisi*, (182), 36-56.
- Örten, D., & Erginer, E. (2010). *Türkiye’de eğitimde program geliştirme alanındaki öncü akademisyenlerin eğitimde program geliştirmeye ilişkin metaforik algıları*. I.Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresinde sunulan bildiri, Balıkesir, Türkiye.
- Örücü, D. (2012). İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Sınıfa ve Sınıf Yönetimine ilişkin Metaforik Bakışları: Karşılaştırmalı bir Durum Çalışması, *İlköğretim Online*, 11(2), 342-352.
- Özdemir, M., S. (2012). Eğitim Programı Kavramına ilişkin Öğretmen Adaylarının Metaforik Algıları, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi - Journal of Theoretical Educational Science*, 5(3), 369-393.

- Öztürk, N. (2007). Cumhuriyetin başlangıcından günümüze birleştirilmiş sınıflar uygulaması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 28-35.
- Saban, A. (2004). Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 281-326.
- Saban, A., Koçbeker, B.N., ve Saban, A., (2006). An investigation of the concept of the teacher among prospective teachers through metaphor analysis. *Educational Science Theory and Practice*, 6(2), 461-522.
- Strenski, E. (1989). Disciplines and communities, "armies" and "monasteries" and the teaching of composition. *Rhetoric Review*, 8(1), 137-145.
- Şahin, A. E. (2003). Birleştirilmiş Sınıflar Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 166-175
- Taşdemir, M. (2000). *Birleştirilmiş Sınıflarla Öğretim Öğretmen El Kitabı*. Gözden Geçirilmiş 4. Basım. Ankara: Ocak Yayınları.
- Taşdemir, M. ve Taşdemir, A. (2011). Teachers’ metaphors on K-8 curriculum in Turkey “İlköğretim programı üzerine öğretmen metaforları”. 2nd International Conference On New Trends in Education and Their Implications 27-29 April, 2011 Antalya-Turkey, 795- 809.
- Taşdemir, M. (2014). *Birleştirilmiş Sınıflar Hakkında Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşleri*, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/2*, p. 1459-1475. Doi Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6269>
- Tsoukas, H., (1991). "The Missing Link: A Transformational View of Metaphors in Organizational Science." *Academy of Management Review* 16(3): 566-585.
- Uzun, S.ve Paliç, G. (2013).Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Algıların Metaforlar Yardımıyla İncelenmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6/4: 244-260.
- Veenman, S. (1995). Cognitive and noncognitive effects of multigrade and multi-age classes: A best evidence synthesis. *Review of Educational Research*, 65(4), 319–381.
- Vincent, S. ve Ley, J. (1999). *The Multigrade Classroom: A Resource Handbook For Small, Rural Schools*. Northwest Regional Educational Laboratory. Portland, Oregon.
- Yalçın, M. e Erginer, A. (2012). İlköğretim Okullarında Okul Müdürüne İlişkin Metaforik Algılar. *Journal of Teacher Education and Educators (Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi)*. Cilt 1, Sayı 2, 229-256.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (7. basım). Ankara: Seçkin Yayınevi

Yılmaz, F., Göçen, S. ve Yılmaz, F. (2013). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metaforik Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1).

Zheng, H. ve Song, W. (2010). Metaphor analysis in the educational discourse. A critical review. *US-China Foreign Language*, 8 (9), 42-49.

Extended Abstract

Introduction

Metaphors is the most powerful mental tool which configure our ideas about the formation and operation of events, it directs and controls. At this point, metaphor can be said that it can be mental mapping and modelling mechanism about that individuals understand their own world and configure. Metaphors reflects the subconscious of a society, an individual or a particular community. Individuals act knowledge, skills, habits and attitudes which inherent in their vocabulary interpreting and using metaphors. Therefore metaphors cannot be separated from metaphors that make up the individual's past experiences, learning and social environment and prior knowledge. In these respects, the metaphors used in the training environment have important functions. The use of metaphors is considered to be a reliable way to uncover ideas in the analysis of educational research. Creating metaphors is used as a means of building support to understand the idea and understanding of the people in the school environment and it symbolizes the perception of world and of reality of people.

Multigrade classroom application is seen as a result of such reasons such as lack of students in certain regions of our country, lack of teachers and classrooms. The multigraded classroom instruction is defined as a classroom by forming a group by combining classrooms than one class and by being grown by a teacher it. Instruction in the multigraded classroom is that the students in different age, class and talent. are taking instruction in the same group. The small number of students in particular geographical and economic conditions cause the multigraded classroom. The teacher candidates studying in the faculty of education is teachers who will teach in multigrade classrooms at the same time. Class teacher candidates find the opportunity to make observations by participating in internships in multigrade rural schools during certain time periods by taking the teaching course in the multigraded class in the last year of the faculty. The teachers' the knowledge and skills of teaching in multigrade classrooms, who study in these classrooms, and the perspectives into multigrade classrooms are the determining factors about ensuring an effective teaching environment in multigrade classrooms. In this context, is important to reveal what the teacher candidates conceptualized multigrade class application and the teacher who teach in the multigrade classroom by the help of metaphors.

In this research it is aimed to examine perceptions of teacher candidates about multigrade classrooms and multigraded classroom teachers by the help of metaphors. For this purpose, it has sought answers to the following questions;

1. Which metaphors do the class teacher candidates explain "the concept of multigrade class" and how do they describe these metaphors?
2. Which metaphors do the class teacher candidates explain "the concept of multigrade class teacher " and how do they describe these metaphors?

Method

This research is a descriptive study designed within the scope of qualitative research. Phenomenon design which is one of the qualitative research designs was used in this research. Phenomenon design aims that individual perceives himself and the outside world in a unique way and he / she understands and interprets feelings, perceptions, the views about fact, a making itself and the environment meaningful, and subjective experiences, experiences. In this research criterion sampling method which is one from purposive samplings was used. In this sampling method, it is mentioned that the situations which meet a series of predetermined criteria are studied. Basic criteria of this research is the situation that participants who participate to this research are at the department of the classroom teacher and those who takes the course of school experience application and the teacher candidates who teach in the multigrade primary schools. The working group of the research consisted teacher candidate who studied in the fourth class in an educational faculty in the West Black Sea, 105 candidate teacher who participated in the experience of the application in elementary schools with multigrade classroom. "Multigraded Classes Primary School / Teacher Metaphor Form" which is created by the researchers is used as a data collection tool. Such questions were wanted to answered by the classroom teacher candidates in the questionnaire: Multigraded classroom is like... . Because ... . The primary school teacher with multigraded classroom is like... . Because ... . The concept "like" is used to indicate more clearly the similarity between "metaphor subject" and "source of metaphor" in the studies based on the analysis of metaphor. The creating "a logical basis" is provided for simulations with the concept of "because".

Teacher candidates were requested for writing instant responses on the subject of research concepts to create a metaphor by giving 20 minutes. The content analysis was carried out to analyze the data. Content analysis includes conceptualization of data, then the arrangement in a logical manner according to the concepts emerging and the identification of the themes that describe the data accordingly. The following steps were followed in the analysis of the metaphors that teacher candidates create. (1) Data nomenclature, (2) the classification of the data (screening and treatment) phase (3) category development (4) Reliability and validity phase. The steps followed in the study are described below.

Findings

It is observed that most of the metaphors produced about the concept of "multigraded classroom" under this research were "rainbow", "complex", "flower garden", "the family environment with many children", "coach". In addition to this metaphor, they created a small number of metaphors such as "Ottoman", "Ashura" pizza, "buckle box", "opera house". Metaphors about the concept of multigrade primary consisted four categories named "multigraded classroom as the heterogeneous structure"; "multigraded classroom as a disturbing and distressing structure"; "multigraded classroom as a pure, clean, valuable structure"; "the multigraded classroom as the structure based on cooperation and solidarity". The metaphor which teacher candidates created about the teacher teaching in the multigraded classroom were metaphors "gardener", "sun", "housewife", "married women with children", "conductor". In addition to this metaphor, they created such metaphors, "Food processor", "sultan", "bus driver", "patience cube", "multifunction machine", "mixer", "candle", "Octopus" and "bee". The metaphors about the concept of the person who taught in the multigrade classroom consisted three categories named "educating, guiding and shaping the teacher"; "versatile teacher"; "struggling teachers with limited possibilities and challenges".

Conclusion and Discussion

When the metaphors which teacher candidates create about the concept of multigraded classroom and the teacher teaching in the multigraded classroom are examined, it is seemed that candidate teachers have a wide range of perception about concepts in their minds metaphors which teacher candidates create about the concept of multigrade classroom consists of four categories. The consisting categories are similar to the study done by Taşdemir. As a result of research, the participants who are candidate classroom teacher have created 49 different metaphors including such themes 9 plants, 11 human-animal, 18 items, 11 institution-organization about a school with multigrade classroom. It is indicated that the themes of metaphors are positive content in the way that the school-the classroom includes the students who have different features and have a complex and a difficult structure at the same time, the activities that will serve common goals must be given despite all differences. This finding is similar to the findings of the this research.

The metaphors which the candiadate teachers created about multigrade class teacher consist four categories. These results shows similarities with their research findings that Aslan, 2013; Ekiz ve Koçyiğit, 2013; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013; Oğuz, 2009; Cerit, 2008; Saban vd., 2006 did about multigrade class teacher. In the research which was studied in order that Aslan(2013) could reveal the perceptions of the teachers teaching in the multigrades classroom about the concept of ‘the teacher’, it is similar to groups in positive direction such metaphors as" information provider, styling-formative, supportive of individual development, router and guidance, patience instance".I n the end of research which Ekiz ve Koçyiğit (2013) studied in order to to determine the metaphor for "teacher" concept, it was found that class techers produced a total of 17 valid metaphor about the concept of ‘teacher ’.The theme produced maximum metaphor was " trainers and developer teachers ". Most of the candidate teachers saw the teachers as information providers in the research conducted by Saban vd.(2006) in line with these findings. Planning of teaching, implementation, assessment and management classes in multigrade classrooms is more complex and difficult than those in the independent classroom. The teachers teaching in multigrade classrooms see the teacher as a "maestro" who providing classroom organization and management and there are the candidate teachers who perceive as the people supporting as ‘director’ of the personal development of students.